

Пропозиції
Державної податкової служби України
до проєкту Закону України «Про внесення змін до
Податкового кодексу України щодо оподаткування допомоги,
отриманої на лікування онкологічних захворювань дитини,
платника податків або членів його сім'ї»,
внесеного на розгляд народними депутатами України
Вороньком Олегом та іншими
(3 народних депутати України),
реєстраційний номер 9486 від 12 липня 2023 року,
перше читання

1. Проєкт Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування допомоги, отриманої на лікування онкологічних захворювань дитини, платника податків або членів його сім'ї» (далі – законопроєкт) Державною податковою службою України підтримується за умови доопрацювання.

2. Законопроєктом пропонується викласти у новій редакції підпункт 165.1.19 пункту 165.1 статті 165 розділу IV «Податок на доходи фізичних осіб» Податкового кодексу України (далі – Кодекс), яким наразі регулюються питання невключення до розрахунку загального місячного (річного) оподатковуваного доходу платника податку на доходи фізичних осіб доходів у вигляді коштів або вартості майна (послуг), що надаються як допомога на лікування та медичне обслуговування платника податку або члена сім'ї фізичної особи першого ступеня споріднення, дитини, яка перебуває під опікою або піклуванням платника податку, за умови документального підтвердження витрат, пов'язаних із наданням зазначеної допомоги (у разі надання коштів), у тому числі, але не виключно, для придбання ліків, донорських компонентів, протезно-ортопедичних виробів, виробів медичного призначення для індивідуального користування осіб з інвалідністю, за рахунок коштів благодійної організації або його роботодавця.

Згідно з підпунктом 14.1.263 пункту 14.1 статті 14 Кодексу членами сім'ї фізичної особи першого ступеня споріднення для цілей розділу IV Кодексу вважаються, зокрема, діти такої фізичної особи, у тому числі усиновлені.

Законопроєктом передбачено, що не оподатковуватимуться податком на доходи фізичних осіб (військовим збором, відповідно) «кошти або вартість майна (послуг), що надаються як цільова безповоротна допомога:

а) благодійною організацією або роботодавцем платника податку на лікування, медичне обслуговування та реабілітацію платника податку або члену сім'ї фізичної особи першого ступеня споріднення, дитини, яка перебуває під опікою або піклуванням платника податку, за умови документального підтвердження витрат на лікування, медичне обслуговування та реабілітацію, у тому числі, але не виключно, для придбання ліків, донорських компонентів, протезно-ортопедичних виробів, виробів медичного призначення для індивідуального користування осіб з інвалідністю;

б) резидентами або нерезидентами – юридичними або фізичними особами на лікування, медичне обслуговування та реабілітацію онкологічних захворювань дитини платника податку, у тому числі усиновленої або яка перебуває під опікою або піклуванням платника податку, за умови документального підтвердження витрат на лікування, медичне обслуговування та реабілітацію, у тому числі, але не виключно, для придбання ліків, донорських компонентів, протезно-ортопедичних виробів, виробів медичного призначення для індивідуального користування;

в) роботодавцем в частині його витрат на обов'язковий профілактичний огляд працівника згідно із Законом України «Про захист населення від інфекційних хвороб» та на вакцинацію працівника, спрямовану на профілактику захворювань в період загрози епідемії відповідно до Закону України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» за наявності відповідних підтверджених документів.

Положення цього підпункту не застосовуються до витрат, що компенсуються виплатами з фонду загальнообов'язкового державного соціального медичного страхування.»

1) Стосовно пропозиції неоподаткування «цільової безповоротної допомоги», наданої благодійною організацією, роботодавцем або іншим джерелом її надання (виплати), передбаченим новою редакцією підпункту 165.1.19 пункту 165.1 статті 165 Кодексу

Слід наголосити на суттєвих ризиках практичної реалізації цієї пропозиції, оскільки Кодекс не містить визначення поняття «цільова безповоротна допомога».

Підпунктом 14.1.257 пункту 14.1 статті 14 розділу I «Загальні положення» Кодексу визначено поняття «безповоротна фінансова допомога», зокрема це сума коштів, передана платнику податків згідно з договорами дарування, іншими подібними договорами або без укладення таких договорів тощо.

Згідно з підпунктом «г» підпункту 164.2.17 пункту 164.2 статті 164 Кодексу до загального місячного (річного) оподатковуваного доходу платника податку включається дохід, отриманий платником податку як додаткове благо (крім випадків, передбачених статтею 165 цього Кодексу) у вигляді суми безповоротної фінансової допомоги (крім суми процентів, умовно нарахованих на таку допомогу).

Відповідно до підпункту 14.1.47 пункту 14.1 статті 14 Кодексу додаткові блага – це кошти, матеріальні чи нематеріальні цінності, послуги, інші види доходу, що виплачуються (надаються) платнику податку податковим агентом, якщо такий дохід не є заробітною платою та не пов'язаний із виконанням обов'язків трудового найму або не є винагородою за цивільно-правовими договорами (угодами), укладеними з таким платником податку (крім випадків, прямо передбачених нормами розділу IV Кодексу).

Водночас відповідно до підпункту 170.7.1 пункту 170.7 статті 170 Кодексу не оподатковується та не включається до загального місячного або річного оподатковуваного доходу платника податку благодійна, у тому числі гуманітарна допомога (далі – благодійна допомога), яка надходить на його

користь у вигляді коштів або майна (безоплатно виконаної роботи, наданої послуги) та відповідає вимогам, визначеним цим пунктом.

Для цілей оподаткування благодійна допомога поділяється на цільову та нецільову. Цільовою є благодійна допомога, що надається під визначені умови та напрями її витрачання, а нецільовою вважається допомога, яка надається без встановлення таких умов або напрямів.

При цьому підпунктами 170.7.5 та 170.7.6 пункту 170.7 статті 170 Кодексу встановлені особливості використання набувачем цільової благодійної допомоги, отриманої, зокрема, у вигляді коштів.

Таким чином з метою уніфікації термінології Кодексу та недопущення неоднозначного (множинного) трактування положень Кодексу платниками податку, податковими агентами або податковими органами законопроект потребує доопрацювання стосовно чіткого законодавчого визначення, яка саме допомога не підлягатиме оподаткуванню податком на доходи фізичних осіб та військовим збором: безповоротна фінансова допомога чи цільова благодійна допомога.

2) Стосовно передбаченого підпунктом «б» підпункту 165.1.19 пункту 165.1 статті 165 Кодексу (у редакції законопроекту) розширення переліку джерел нарахування (виплати, надання) неоподаткованої допомоги у вигляді коштів або вартості майна (послуг) на лікування, медичне обслуговування та реабілітацію онкологічних захворювань дитини платника податку, у тому числі усиновленої або яка перебуває під опікою або піклуванням платника податку

Законопроектом визначено, що такими джерелами нарахування (виплати, надання) допомоги можуть бути будь-який резидент або нерезидент – юридична або фізична особа, а не лише благодійна організація або роботодавець платника податку, як передбачено чинним підпунктом 165.1.19 пункту 165.1 статті 165 Кодексу.

Приписами частини першої статті 3 Конституції України встановлено, що людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю.

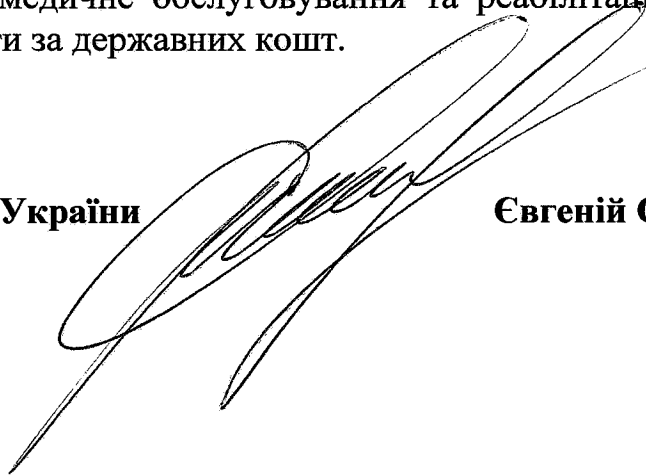
При цьому громадяни мають рівні конституційні права і свободи та є рівними перед законом (частина перша статті 24 Конституції України).

Отже, надання без оподаткування податком на доходи фізичних осіб та військовим збором коштів або майна (послуг) як цільової благодійної допомоги резидентами та/або нерезидентами – юридичними та/або фізичними особами на лікування, медичне обслуговування та реабілітацію лише онкологічних захворювань дитини платника податку може негативно сприйматися іншими платниками податків, діти яких потребують не менш дорогівартісного для держави або сім'ї лікування, наприклад, спінальної м'язової атрофії тощо.

Враховуючи наведене, а також задля дотримання такого принципу податкового законодавства України, як рівність усіх платників перед законом, недопущення будь-яких проявів податкової дискримінації – забезпечення однакового підходу до всіх платників податків незалежно від соціальної, расової, національної, релігійної належності, форми власності юридичної

особи, громадянства фізичної особи, місця походження капіталу, встановленого підпунктом 4.1.2 пункту 4.1 статті 4 Кодексу, та з метою недопущення виникнення небажаної соціальної напруги у суспільстві пропонуємо розглянути питання щодо розширення переліку джерел нарахування (виплати, надання) цільової благодійної допомоги у вигляді коштів або вартості майна (послуг) на лікування, медичне обслуговування та реабілітацію не лише онкологічних захворювань дитини платника податку, а також інших захворювань дітей платників податку, лікування, медичне обслуговування та реабілітацію яких неможливо повністю забезпечити за державних коштів.

**В. о. заступника Голови
Державної податкової служби України**

Євгеній СОКУР